

12. Yritystoiminta yhteiskunnallisessa yrityksessä

12.1 Palveluita vai tuotteita?

Yhteiskunnallisella yrityksellä tulisi olla selvä näkemys siitä, millaisia palveluita tai tuotteita se tarjoaa sekä siitä, miten yritys toimii. Tuotteiden ja palveluiden tulisi olla organisaation toiminnan keskiössä, sillä niitä myydään asiakkaille ja niiden kautta toiminta saa tuloja.

Toimintasuunnitelmassa yhteiskunnallisen yrityksen tulisi määritellä toimiala, jossa yritystoimintaa harjoitetaan. Näitä voivat olla esimerkiksi turismi, lastenhoito, kierrätys tai vanhusten hoivapalvelut. Yrityksen tulisi tehdä näkyväksi toimialan asiantuntijuutensa ja selvittää, miten se tuottaa palvelut uudella tavalla ja/tai miten sen tuote on erilainen verrattuna kilpailijoihin.

Maaseudulla, jossa markkinahäiriö voi olla yritystoiminnan käynnistäjänä, on syytä nostaa esille, miten yritys turvaa toimintansa kestävyuden.

Toimintasuunnitelmassa yritys kertoo perustiedot tuottamistaan palveluista ja tuotteista. Jos tuote- ja palvelukehittäminen on vielä kesken, voi toimintasuunnitelmassa avata yleisemmin, millaisia tuotteita tai palveluita yrityksen olisi tarkoitus myydä.

Lisää suunnittelusta: <https://www.meillaonidea.fi/opas/artikkelit/huolelliset-suunnitelmat-avuksi>

12.2 Yrityksen toiminta ja palveluiden ja tuotteiden toimittaminen

On tärkeä pohtia yritystoiminnan käytännön näkökulmia yrityksen tuotteiden ja palveluiden toimittamisessa. Mitkä käytännöt ovat kunnossa? Millaiset prosessit varmistavat, että edellytykset sujuvaan liiketoimintaan ovat olemassa?

Yrityksen toiminta pitää sisällään yrityksessä tapahtuvan toiminnan, prosessit ja resurssit. Palveluiden ja tuotteiden toimittaminen viittaa siihen, miten toimintaa, prosesseja ja resursseja hallinnoidaan, jotta palveluita ja tuotteita voidaan toimittaa asiakkaille.

Resurssit pitävät sisällään ensinnäkin aineellisia hyödykkeitä, kuten:

- Toimitilat (esimerkiksi työhuoneet, vähittäiskauppatilat, tilaisuuksien pitopaikka, kahvila)
- Tarvikkeet, koneet ja työkalut
- Ajoneuvot
- Teknologia

Ja toiseksi myös aineettomia hyödykkeitä, kuten:

- Verkostot
- Osaaminen
- Ihmiset (mukaanlukien vapaaehtoiset)

Yrityksen toimintaa suunniteltaessa pitää ottaa huomioon kaikkien yrityksessä tarvittavien resurssien nykytila ja tulevaisuudessa tarvittavat resurssit.

Luvussa *Yhteiskunnallisen yrityksen talous* kerrotaan, millaisia vaatimuksia yritystoiminnan aloittamiseksi on täytettävä ja mitkä asiat ovat kriittisiä yrityksen taloudelliselle kannattavuudelle.

12.3 Tavarantoimittajat

Toimintasuunnitelmassa voi olla tarpeellista hahmotella, mitkä tavarantoimittajat (eli henkilöt tai organisaatiot, jotka toimittavat materiaaleja, tavaroita tai palveluita) ovat yrityksen menestymisen kannalta merkityksellisiä. Näin voidaan todentaa, että yrityksessä on pohdittu toimitusketjua ja kriteerejä tavarantoimittajien valinnassa (esimerkiksi laatu, saatavuus, edullisuus, joustavuus).

12.4 Lainsäädännölliset vaatimukset

Toimintasuunnitelmassa on tuotava myös esiin, millaisia lainsäädännöllisiä vaatimuksia ja laatuvaatimuksia sekä sääntelyä yhteiskunnallisen yrityksen yritystoiminnassa on. Näin yritys varmistaa, että sen tuottamat tuotteet ja palvelut on tuotettu lainmukaisesti.

Tietyt lainsäädännölliset vaatimukset ja sääntely ovat kaikkea yritystoimintaa koskevaa ja osa on toimialakohtaista. Suunnittelussa määritellään yritystoiminnan kannalta tärkeä lainsäädäntö ja myös tarvittavat akkreditoinnit, sertifikaatit tai luvat.

Vaatimukseen kuuluvat:

- Lainsäädännöllinen ja taloudellinen sääntely
- Työterveys- ja työturvallisuussääntely
- Ympäristöön liittyvä sääntely
- Henkilöstöresursseihin liittyvät toimintatavat
- Yleinen tietosuoja-asetus

Yhteiskunnallisen yrityksen toimintaan voi hankkia myös vapaaehtoisen akkreditoinnin, jonka kautta näytetään yrityksen pätevyys toimia, tai sertifikaatin.

12.5 Riskien hallinta

Riskien kartoittaminen ja niiden hallinnan kirjaaminen yhteiskunnallisen yrityksen toimintasuunnitelmaan on tärkeää. Riskeillä tarkoitetaan uhkia, tapahtumia tai tilanteita, jotka

voivat vaikuttaa yrityksen toimintaa haittaavasti. Pahimmillaan riskien toteutuminen johtaa yritystoiminnan loppumiseen, sosiaalisten vaikutusten vähenemiseen tai liiketoiminnan tuoton pienentymiseen.

Erilaisia riskejä:

- Taloudelliset riskit (tärkeän rahoittajan tai sijoittajan menettäminen, kassavirtaan liittyvät ongelmat, kuten vaikeudet maksaa laskuja tai lainanlyhennyksiä ajallaan, maksukyvyttömyys)
- Lainsäädäntöön liittyvät riskit (vaikeudet toimia toimialan sääntöjen mukaisesti tai akkreditoinnissa ilmenevät lainsäädännölliset haasteet)
- Ympäristöriskit (luonnonkatastrofi tai poikkeukselliset säätymiöt, jotka vaikuttavat yrityksen toimintaan)
- Toimintaan liittyvät riskit (työtaturmat, ajoneuvoihin liittyvät ongelmat)
- Henkilöstöriskit (avainhenkilöiden menettäminen, henkilöstön palkkaamisen haasteet)

SCVO on kirjoittanut englanniksi riskien hallinnasta [helpful overview of risk management](#).

Riskien hallinnassa on kysymys riskien tunnistamisesta, määrittelemisestä ja tärkeysjärjestykseen asettamisesta, jotta niitä voidaan hallita ja vähentää. Riskien hallinnan työkalujen avulla yrityksessä on mahdollista tunnistaa, mikä voi mennä vikaan ja pohtia varasuunnitelma näitä tilanteita varten. Varasuunnitelman avulla riskien toteutumisen vaikutuksia yritystoimintaan pyritään vähentämään.

12.6 Esimerkit

Kylien yhdistystoiminnan arjen tueksi-opas

Oppaan tarkoitus on tukea maaseudun yhdistysten toimintaa. Opas pitää sisällään perustietoa yhdistystoiminnasta ja vinkkejä hyviin käytäntöihin. Oppaan lopussa oleva Yhdistyksen itsearviointi-lomake auttaa yhdistyksiä arvioimaan omaa toimintaansa.

[Kylien_yhdistystoiminnan_opas_2015.pdf \(vskylat.fi\)](#)

Sykettä kylässä-hankkeen raportti

Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa kyläyhteisöjä ja parantaa niiden asukkaiden hyvinvointia kehittämällä kylässä tapahtuvaa toimintaa. Kyliä kehitettiin niiden asukkaiden tarpeiden ja toiveiden pohjalta. Raportissa tuodaan esille uusia ideoita ja ratkaisuja kylien kehittämiseen.

[Hyvällä sykkeellä - Kylien parhaaksi. Kehittämistä ja kokeiluja Sykettä Kylässä - hankkeessa. \(theseus.fi\)](#)

Malli kehittää yhteisölähtöistä yhteiskunnallista yrittäjyyttä

<https://nousevarannikkoseutu.fi/wp-content/uploads/2021/08/palvelevat-kylat-loppuraportti.pdf>